

hrišćanstvo se saglasio sa tekstom. Izvorni tekst edikta nije nađen, ali ga navode Laktantije i Euzebi-je Cezarejski, savremenici. Verzija nađena kod Laktantija je pismo Licinija guvernerima istočnog carstva poslato iz Nikomedije, današnjeg Izmir: "Odlučili smo da dozvolimo u isto vreme i hrišćanima i svim drugima slobodu da u pobožnosti slede religiju koju žele".

Edikt o toleranciji koga je dve godine ranije, takođe u Nikomediji proglasio car Galerije je prednacrt Milanskog edikta. Galerije oprašta hrišćanima i drugima koji su „bili obuzeti ludošću, te se nisu pokoravali drevnim običajima“ i dozvoljava upražnjavanje svih religija u Rimskom carstvu. Licinije je bio prijatelj i najbliži saradnik Galerija koji ga je uzdigao u rang avgusta (velikog).

Licinije se oženio Konstantinovom sestrom, a zet je 324, zaratovao protiv Licinija. Zarobio ga je i odveo u Solun. Kada je Licinije pokušao da podigne ustanak, Konstantin je naredio da ga ubiju zajedno sa maloletnim sinom, Konstantinovim nećakom. Osim toga, Konstantin je kao vladalac ubio sina, ženu i ženinog oca, a troje njegove preživjele dece će očevu smrt i preuzimanje krune 337. godine proslaviti masakrom svih punoletnih potomaka Konstantinovog oca.

Državni program proslave Milanskog edikta počeo je u Nišu 17. januara koncertom hora moskovskog Sretenjskog manastira koga je doveo ambasador Ruske federacije Aleksandar Čepurin. Rusija nema nikakve veze sa Milanskim ediktom. U manastiru je tridesetih godina prošlog veka bilo sedište NKVD.

U septembru 2011, patrijarh Irinej je izrekao u Pečkoj patrijaršiji poklič vojskovođa iz doba krstaških ratova: "Neka Gospod ne dozvoli da ova sveta zemlja padne u ruke bezvernika". „Kosovo je naša sveta zemlja i moramo biti spremni na svaku žrtvu da bismo ga sačuvali, makar ona zahtevala stradanja“, kazao je patrijarh Irinej na dan kada je ustoličen 2010. A u oktobru 2011, je rekao - "neka nas Evropa ostavi same".

Samo je u slavljeničkom raspoloženju predsednik Srbije Tomislav Nikolić mogao da izjavi na januarskoj svečanosti u Nišu da „Srbija danas živi po principima Milanskog edikta“.

Januar, svečanostima najgušći mesec u Srbiji je dobio ime po Janusu, bogu početka i promene, kraja i vremena. Ima dva lica jer gleda u prošlost i u budućnost. Januar u Srbiji je mesec naličja.

Nova politika na stari način

Tajming ide na ruku Vučiću i Dačiću. Oni će Kosovo faktički priznati u prvoj godini svoje vlasti, a ne u poslednjoj kao nerazumni Tadić. Oni će, za razliku od Tadića imati tri godine da se „izdaja Kosova“ zaboravi i da se za te tri godine Srbija približi Evropi i napuni evropskim parama dovoljno za lepe šanse na narednim izborima

PIŠE: MIROSLAV FILIPOVIĆ

Iako je do poslednjeg trenutka izgledalo da će se izvući, hazarderska politika Borisa Tadića i njegovih prijatelja doživela je potpuni fijasko. Prezreni i u zemlji i u inostranstvu već bi pali u zaborav da nije povremenih skandala i hapšenja. Zato poput pravog šoka deluju uspesi nove vlasti u postizanju ciljeva koje su DS i Tadić postavili kao svete - normalizacija odnosa sa Kosovom i prijem Srbije u EU. Pominjem šok, jer meni jeste šokantno. Pa, Boris Tadić je drugi mandat Demokratske stranke (2008-2012) dobio upravo na strahu Evrope od Tomislava Nikolića i Aleksandra Vučića i njihove, tvrdio je, ultradeseničarske politike, strahu koga je on, Boris Tadić histerično širio i rasplamsavao do poslednjih sekundi uoci izborne tišine 2012. godine. Te 2008. godine „žrtva“ je bio Ivica Dačić koji je, po „savetu“ iz Moskve već potpisane sporazume sa Nikolićem pocepao i ušao u koaliciju sa Demokratiskom strankom.

Sada se, polako, ali sigurno raspliće poslednji čin slučaja Kosovo. Poučeni Tadićevim greškama koje su mu kod sva četiri stuba srpske spoljne politike obezbedile status nesolidnog (lažljivog) partnera koji „nema iskrenu želju da reformiše svoje društvo, koji državne odluke donosi u skladu sa marketinškim planovima, a ne sa potrebama građana i koji nije u stanju da sprovede odluke koje sam donese“, kako je napisano u jednoj kompetentnoj analizi, Dačić i Vučić rade ono što moraju i što svet od njih očekuje.

Nisu oni ništa pošteniji prema građanima Srbije, a naročito ne prema građanima Kosova. Došavši na vlast, oni su sa užasom saznali šta je sve ranija srpska administracija prihvatila i potpisala u

pregovorima sa Kosovom. To je bilo mnogo više od onoga što je saopšteno, a daleko više od onoga što su oni u prvi mah želeli da prihvate i ispune. Međutim, međunarodna zajednica je bila neumoljiva. Sve što je potpisano mora se odmah i bezuslovno sprovesti. Sve ono što su godinama popuštali svom miljeniku Tadiću, sručilo se na glavu nove vlasti. Čak se u prvi mah u koloarima Brisela i Vašingtona govorilo da su Vučić i Dačić enormno pritisnuti ne bi li prihvatanjem nezavisnosti Kosova doveli do svog brzog pada i novih izbora na kojima bi miljenik Evrope, Tadić izašao na popravni ispit.

Naravno, to se nije dogodilo. Po onom Srbima dobro poznatom „schnell, schnell...“ konstatovano je da Srbija prihvata sve potpisano i prešlo se na novi set obaveza koje znače definitivno prihvatanje Kosova kao novog suseda na jugu. Opet je objavljeno manje nego što je potpisano, ali tajming ide na ruku Vučiću i Dačiću. Oni će Kosovo faktički priznati u prvoj godini svoje vlasti, a ne u poslednjoj kao nerazumni Tadić. Oni će, za razliku od Tadića imati tri godine da se „izdaja Kosova“ zaboravi i da se za te tri godine Srbija približi Evropi i napuni evropskim parama dovoljno za lepe šanse na narednim izborima. Jer, to je i dalje glavni cilj. Uspeh na izborima, vlast i novac. Suze, znoj i krv kosovskih i inih Srba ne interesuju ni ovu vlast, kao i nijednu raniju.

Usput, Vučić i Dačić će možda i izvući neke ustupke od međunarodne zajednice. Može biti da će kooperativnost Beograda biti nagrađena policajcima, sudijama, lekarima, profesorima srpske nacionalnosti u kosovskim institucijama. Mi smo izgubili glas pričajući da je kosovska strana godinama već spremna da o tome razgovara sa srpskim kolegama. Pojedina ministarstva vlade Kosova su odavno uputila zvanične predloge resornim kolegama u Beogradu za saradnju u ovoj ili onoj oblasti, ali su ti zahtevi sa gađenjem ignorisani. Da se pitala samo vlada Kosova, kosovski Srbi bi već imali odeljenja srpskih fakulteta u svojim mestima. Imali bi i medicinske ustanove kliničkih centara iz Srbije u svojim mestima, ali o tome treba da razgovaraju kosovski i srpski ministri obrazovanja ili zdravstva. Naravno, posle međusobnog priznanja i uvažavanja.

Nisam siguran da će nova vlast ići tako daleko, iako je to upravo ono što kosovskim Srbima treba. Mislim da srpska strana opet pokušava da prevari svoje partnere, iako su njihovi zahtevi potpuno jasni. Ako ih do krajnosti pojednostavimo oni glase,

da sve može, ali u okviru institucija države Kosovo. Mogu sudije Srbi, ali u kosovskom sudu, mogu lekari Srbi, ali u zdravstvenim ustanovama države Kosovo, mogu i policajci Srbi, ali u policiji države Kosovo. Mogu i izbori za lokalne organe vlasti na severu Kosova, ali po izbornom zakonu države Kosovo, i tako dalje, i tako dalje.

Srpska strana pokušava da prevari i svoje građane, izveštavajući ih kako su oni u Briselu tobože ravnopravni partner, kako su oni, navodno rekli da ovo ili ono „ne dolazi u obzir“. Ništa od toga nije tačno. Ako je baronica Ešton izjavila da je zadovoljna, to znači da su Srbi prihvatili sve što je od njih traženo. Ako Nemačka kaže da je ona priznala Kosovo i da je za Nemačku Kosovo samostalno koliko i svaka druga država, onda srpski funkcioner baš i ne može da kaže: „Prihvaćen je naš zahtev da se formira zajednica srpskih opština, a sve drugo je sporno, počev od toga po čijim zakonima će funkcionisati zajednica, koji izborni sistem će se primenjivati, koji organi i pod čijim zakonima će biti izabrani i koja će ovlašćenja zajednica imati“. Baš to nije sporno, jer sve što se na Kosovu uradi, mora da bude po zakonima države koju su priznale Nemačka, Engleska, Francuska..... Velike Sile. Doduše, zakoni se menjaju, pa i zakoni države Kosovo, ali to je druga stvar.

Najveći protivnik nove politike Beograda nisu, kako se prosečnom građaninu Srbije servira - kolektivno kosovski Srbi. Oni su u dobroj meri prihvatili činjenicu da je Priština glavni grad države u kojoj žive. Najveći protivnik mogao bi da bude moćan kriminalni lobi koji dnevno zarađuje milione eura od međusobne trgovine i utaje poreza. Nije ovo mesto na kome treba pominjati imena, iako su ta imena desetina puta već pomenuta. Protivnik je i klerofašistički deo javnog i političkog života Srbije koji svoju političku i finansijsku

egzistenciju duguje upravo održavanju krize na Kosovu. Kad padne i taj kamen oko vrata Srbije, te destruktivne snage će se ugasiti, jer će Sandžak i Vojvodina da budu nedovoljan katalizator novog ugrožavanja Srba i njihovog nacionalnog bića „koje jedino oni, srpski fašisti mogu da odbrane“.

Ukoliko ne bude velikog iznenađenja, Srbija će uskoro dobiti datum za početak pregovora. Datum početka pregovora bi mogao da bude blizu, ali i ne mora da bude. Za pristupanje EU Sloveniji je trebalo 6 godina, Hrvatskoj 12. Proces pristupanja je, za normalne narode i njihovo vođstvo, važniji je od samog članstva, jer je reč o procesu reformi i uređenju zemlje. Ali, Srbija nije normalna zemlja, i tek će oko procesa reformi da bude natezanja, podmetanja, laganja. Jer, kao u onoj kultnoj pesmi o početku bune protiv dahija, Evropa baš i ne odgovara srpskim tajkunima i njihovim sponzorima u ministarskim kabinetima. Tamo nema muljanja sa kreditima i deviznim kursom, nema falsifikovanih robnih marki... ustvari, da ne nabrajam, tamo nema ničega na šta su mali balkanski prevaranti navikli i na čemu zasnivaju svoj biznis i poslovni uspeh. Tamo nema biznis pravila omiljenog na ovim prostorima: „Ako baš nikako ne možeš drugačije, a ti uradi po zakonu!“ Evropi se nada još samo sirotinja raja, ali i ona bi najradije samo evropske pare, a za ostalo će pred vladu sa transparentima i pištaljka. U tom slučaju, Bože zdravlja, pregovori mogu da se otegnu, jer, kad se završi priča oko Kosova, Evropa baš i neće požurivati Srbe da joj se priključe.

Unapređenje odnosa ili stvaranje privida

PIŠE: DAVOR GJENERO

Specijalno za Povelju iz Zagreba

Kad je sredinom januara ove godine hrvatski premijer Zoran Milanović doputovao u Beograd, a radni je posjet još koji dan prije bio posve neočekivan, prekinuto je zatišje u bilateralnim odnosima Hrvatske i Srbije koje je, zapravo, trajalo nešto više od dvije godine. Još uvijek nije moguće ocijeniti je li riječ o stvarnom prekidu razdoblja „ledenog doba“ u bilateralnim odnosima, snažno zaleđenima nakon smjene vlasti u Srbiji, ili je Milanović samo izveo manevar kojim je smanjio međunarodni pritisak na Zagreb i Beograd da počnu rješavati bilateralne probleme.

Mnogo je indikatora koji svjedoče u prilog tome da je očekivanje „kraja ledenog doba“ tek nerealni politički optimizam. Analitičari su, naime, uglavnom nagađali o tome je li Milanović stigao u Beograd zbog američkoga ili europskog pritiska, ali malo je onih (ako ih je uopće bilo) koji bi motiv posjeta vidjeli u želji da se otvoreni problemi među državama doista počnu rješavati. Znamo li da je istog dana kad je Milanović bio u Beogradu, predsjednik Srbije, Tomislav Nikolić, prilično otvoreno i nediplomatski brifirao strane novinare, uz konstatacije da je Milanovićev posjet neiskren, a da su se najprije trebali naći on i predsjednik Hrvatske Ivo Josipović. Simptomatično je i to da je neslužbenim karakterom posjeta izbjegnuto susret hrvatskog premijera i predsjednika Srbije, a da na ručku, što ga je premijer Đačić organizirao za hrvatskog kolegu, nije bilo članova Vlade iz naprednjačke kvote.

O tome što su Milanović i Đačić razgovarali ne znamo mnogo, ali znamo da su ministri vanjskih poslova Vesna Pusić i Ivan Mrkić već neko vrijeme pripremali susret i da su definirali „košaru pitanja“ što bi ih trebalo obхватiti političkim dijalogom. Iz izjave ministra Mrkića, dan nakon susreta dvojice premijera jasno je da jedno od pitanja, ono o sudbini hrvatske tužbe protiv Srbije za genocid pred